

HU

HU

HU

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 2008.9.18
COM(2008) 566 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Többnyelvűség: európai tőke és közös elkötelezettség

{SEC(2008) 2443}

{SEC(2008) 2444}

{SEC(2008) 2445}

TARTALOMJEGYZÉK

1.	Bevezetés.....	3
2.	A nagyobb és sokszínűbb EU előtt álló kihívások.....	4
3.	Célkitűzések	5
4.	Többynyelvűség a kultúrák közötti párbeszéd és a társadalmi integráció szolgálatában	5
4.1.	Valamennyi nyelv érték	6
4.2.	A nyelvi korlátok leküzdése a helyi környezetben	6
5.	Többynyelvűség a jólétért	7
5.1.	Nyelvek és versenyképesség	8
5.2.	Nyelvtudás és foglalkoztathatóság.....	8
6.	Egész életen át tartó tanulás	9
6.1.	Több lehetőség több nyelv tanulására.....	9
6.2.	Hatékony nyelvoktatás	10
7.	Média, új technológiák és fordítás	11
8.	A többynyelvűség külső dimenziója	13
9.	Végrehajtás.....	13
10.	Következtetések	14

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

Többnyelvűség: európai tőke és közös elkötelezettség

A nyelvi sokszínűség kihívást jelent Európa számára. A mi szempontunkból azonban inkább hálás feladatról beszélhetünk. (Amin Maalouf, a kultúrák közötti párbeszédet előmozdító értelmiségiek csoportjának elnöke)

1. BEVEZETÉS

Sok nyelv harmonikus együttélése Európában: kifejező szimbóluma ez az Európai Unió a sokféleségben megtalált egységre irányuló törekvésének, az európai integráció egyik sarokkövének. A nyelvek határozzák meg személyes identitásunkat, ugyanakkor közös örökségünknek is részei. Hídként szolgálhatnak más emberek felé, és utat nyitnak más országok, kultúrák irányába, elősegítve a kölcsönös megértést. A többnyelvűséget sikeresen előmozdító politika növelheti a polgárok életesélyeit: javíthatja foglalkoztathatóságukat, megkönnyítheti a hozzáférésüket a szolgáltatásokhoz és jogokhoz, és a fokozottabb interkulturális párbeszéd és társadalmi kohézió révén hozzájárulhat a szolidaritáshoz. E megközelítésben a nyelvi sokszínűség értékes tőkévé válhat, különösen mai globalizálódó világunkban.

A Bizottság 2008. július 2-án elfogadott felülvizsgált szociális menetrendje új megközelítést kínál a globalizálódó világban a változás kezelésére, amely a lehetőségek, a hozzáférés és a szolidaritás kulcsfontosságú alapelveire összpontosít. A többnyelvű Európai Unióban ez a következőket jelenti: i. mindenkinek lehetőséget kell biztosítani a megfelelő kommunikációra annak érdekében, hogy valóra válthassa lehetőségeit, és a modern, innovatív Európai Unió által kínált lehetőségeket a lehető legjobban kiaknázhassa; ii. mindenkinek hozzáférést kell biztosítani a megfelelő nyelvi képzéshez, vagy a kommunikáció megkönnyítésének más eszközeihez, miáltal a polgárok létjogosultság nélküli nyelvi akadályok nélkül élhetnek, dolgozhatnak vagy kommunikálhatnak az EU-ban. iii. a szolidaritás szellemében biztosítani kell a kommunikáció megfelelő feltételeit azoknak is, akik esetleg nem képesek idegen nyelveket elsajátítani, miáltal megfelelő hozzáférésük lesz a többnyelvű környezethez.

A Bizottság 2005-ös, „Új keretstratégia a többnyelvűség ösztönzésére” című közleménye¹ ismét hangsúlyozta a nyelvi sokszínűség értékét, és rávilágított, hogy szélesebb körű politikára van szükség annak előmozdításához, amint azt a többnyelvűséggel foglalkozó magas szintű független munkacsoport² megfogalmazta. Ezt az elemzést erősítette meg a 2007–2008-ban folytatott széles körű konzultáció³, amely mintegy 2400 választ eredményező internetes konzultációt is magában foglalt, továbbá két tanácsadó csoport jelentését⁴ a

---

¹ COM(2005)596.

² Lásd: http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html.

³ http://ec.europa.eu/education/policies/lang/news/index_en.html.

⁴ http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html.

többynyelvűségnek a kultúrák közötti párbeszédhez való hozzájárulásáról és a nyelveknek az üzleti életben játszott szerepéről.⁵

A Bizottság a többi európai intézmény véleményét is figyelembe vette. Az Európai Parlament több, igen fontos jelentést készített.⁶ Kikérték továbbá az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a Régiók Bizottsága véleményét is⁷. 2008. február 15-én tartották a Tanács első miniszteri konferenciáját a többynyelvűségről a szélesebb körű politika előkészítése érdekében.

A nyelvpolitika elsősorban a tagállamok, a regionális és kisebbségi nyelvek esetében is, amelyekhez az Európa Tanács által elfogadott *Regionális és Kisebbségi nyelvek Európai Chartája* nyújt átfogó keretet. Sok más szervezet is hoz nyelvi kérdésekben döntéseket helyi szinten: oktatási szolgáltatók, regionális és helyi hatóságok, szociális partnerek, a média, és a szolgáltatási szektor. A Bizottság a tagállamokkal és az érdekelt felekkel a szubszidiaritás elvével összhangban működik együtt annak biztosításán, hogy közös célkitűzéseik legyenek, és – elsősorban a helyes gyakorlatok átadásának megkönnyítésével – támogatja őket.

Ennek kapcsán a Bizottság 2002 óta közösen dolgozott a tagállamokkal a barcelonai célkitűzés megvalósításáért –, vagyis azért, hogy a polgárok anyanyelvük mellett még két idegen nyelven tudjanak kommunikálni – elsősorban a következők segítségével: kidolgozta az európai nyelvi kompetenciamutatót⁸, stratégiai fellépést és ajánlásokat vázolt fel és az egész életen át tartó tanulás kulcskompetenciái közé sorolta az idegen nyelvi készséget⁹.

A korábbi években elért előrehaladásra építve e közlemény célja, hogy minőségi változást érjen el azáltal, hogy széles körben elfogadott, átfogó politikát terjeszt elő, amely túlmutat az oktatáson, a nyelveket abban a tágabb kontextusban közelítve meg, amelyet a társadalmi kohéziót és a jólétet – a lisszaboni stratégia két központi célkitűzését – szolgáló EU menetrend határoz meg.

2. A NAGYOBB ÉS SOKSZÍNŰBB EU ELŐTT ÁLLÓ KIHÍVÁSOK

A globalizáció, a technológiai vívmányok és a népesség elöregedése következtében az európai társadalmak gyors változásokkal néznek szembe. Az európaiak megnövekedett mobilitása –

---

⁵ Az Európai Parlament jelentése a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az európai regionális és ritka nyelvekről – az EU-ban élő kisebbségek nyelvei – a bővítés és a kulturális sokféleség kontextusában (A5-0271/2003); Az Európai Parlament állásfoglalása a bevándorló közösségek integrációjáról Európában a többynyelvű iskolák és a többynyelvű oktatás révén (2004/2267(INI); Az Európai Parlament állásfoglalása a többynyelvűség ösztönzésére vonatkozó új keretstratégiáról (2006/2083(INI).

⁶ Az Európai Parlament jelentése a Bizottságnak szóló ajánlásokkal az európai regionális és ritka nyelvekről – az EU-ban élő kisebbségek nyelvei – a bővítés és a kulturális sokféleség kontextusában (A5-0271/2003); Az Európai Parlament állásfoglalása a bevándorló közösségek integrációjáról Európában a többynyelvű iskolák és a többynyelvű oktatás révén (2004/2267(INI); Az Európai Parlament állásfoglalása a többynyelvűség ösztönzésére vonatkozó új keretstratégiáról (2006/2083(INI).

⁷ http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifiant=cdreduc-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008_fin_ac.doc&language=HU és

⁸ http://www.eesc.europa.eu/documents/opinions/avis_en.asp?type=en
COM(2005)356; COM(2007)184. 2006/962/EK.

⁹ COM(2003) 449, A nyelvtanulás és a nyelvi sokszínűség ösztönzése: cselekvési terv 2004–2006; COM(2005) 596, Új keretstratégia a többynyelvűség ösztönzésére. Ld. még a cselekvési terv végrehajtásáról szóló jelentést, COM(2007)554.

jelenleg 10 millió európai dolgozik másik tagállamban – e változás egyik fontos jele. Az emberek egyre többször kerülnek kapcsolatba más országok lakóival, miközben egyre többen élnek és dolgoznak külföldön. Ezt a folyamatot az EU közelmúltbeli bővítései tovább erősítik. Az Uniónak mára 500 millió polgára, 27 tagállama, három ábécéje és 23 hivatalos nyelve van, melyek közül néhány világnyelv. Emellett egyes régiókban vagy egyes csoportok által beszélt további mintegy 60 nyelv is az EU kulturális örökségének része. A bevándorlók ugyancsak számos nyelvet hoztak magukkal: becslések szerint legkevesebb 175 nemzet képviselteti magát az EU határain belül¹⁰. Ezen és más tényezőknek köszönhetően az európaiak élete méginkább nemzetközivé és többnyelvűvé vált.

Bár a megnövekedett nyelvi sokszínűség előnyök és gazdagság forrása, megfelelő politikák nélkül kihívásokat állít Európa elé. Tovább mélyítheti a különböző kultúrákból származó emberek közötti kommunikációs szakadékot, növelheti a társadalom megosztottságát, jobb élet- és munkalehetőségek kínálva a többnyelvűek számára, miközben az egy nyelvet beszélők marginalizálódhatnak. Akadályt jelenthet az uniós polgárok és vállalatok számára a közös piac nyújtotta lehetőségek teljes körű kiaknázásában, és valószínűleg gyengíti versenyképességüket külföldön. Akadályozhatja továbbá a tagállamok közötti határokon átnyúló adminisztratív együttműködés hatékonyságát az EU-n belül, illetve a helyi szolgáltatók, pl. kórházak, bíróságok, állasközvetítők hatékony működését.

A jelenlegi kihívás abban áll, hogy minél inkább csökkentjük az európai polgárok és vállalatok előtt álló akadályokat, és képessé tegyük őket, hogy kiaknázzák a többnyelvűség nyújtotta lehetőségeket. Meg kell mutatni azt is, hogy a nyelvek az európai társadalom egészének tőkéjévé válhatnak.

3. CÉLKITŰZÉSEK

E közlemény az emberekre összpontosít: több nyelv használatára irányuló képességeikre, a kultúrához való hozzáférésükre és az aktív polgári részvételre nyíló lehetőségeikre, a jobb kommunikációban számukra rejlő előnyökre, a társadalmi befogadásra, valamint a szélesebb foglalkoztatási és üzleti lehetőségekre. A fő célkitűzés tehát az, hogy tudatosítsuk az EU nyelvi sokszínűségében rejlő értéket és lehetőségeket, és ösztönözzük a kultúrák közti párbeszéd útjában álló korlátok lebontását.

Ennek egyik kulcseszköze a barcelonai célkitűzés – az anyanyelv mellett két másik nyelven való kommunikáció. Több erőfeszítésre van szükség ahhoz, hogy ez a célkitűzés minden polgár számára elérhető legyen.

Ugyanakkor az európai társadalom egy nagy részében konkrét intézkedésekre van szükség – ahol még nem részesülnek a többnyelvűség előnyeiből, pl. az egynyelvűek vagyok azok esetében, akik még mindig az első idegen nyelv elsajátításával küszködnek, az iskolaelhagyók, idősebb polgárok és más, az oktatásban már részt nem vevő felnőttek esetében. E csoportok bekapcsolásához új tanulási megoldásokra van szükség az „edutainment” (szórakoztatva tanítás), a média és a technológia bevonásával, emellett megfelelő fordítói és tolmácsszolgáltatásokra is. Többet kell tenni a szakoktatásban és szakképzésben részt vevő felnőttek és fiatalok nyelvtanulásának megkönnyítése érdekében, azt a saját igényeikhez és tanulási stílusukhoz igazítva.

---

¹⁰ Eurostat, Európa számokban: Eurostat évkönyv, 2006–2007, Luxembourg, 2007.

Összehangolt fellépésre van szükség annak biztosításához, hogy a meglévő erőforrások keretein belül a többnyelvűség számos uniós szakpolitikai területbe szervesen illeszkedjen, ideértve az egész életen át tartó tanulást, a foglalkoztatást, a társadalmi integrációt, a versenyképességet, a kultúrát, az ifjúságot és a civil társadalmat, a kutatást, illetve a médiát. Az alábbi fejezetek ennek az integrált megközelítésnek a fő aspektusait vázolják fel, melynek célja a többnyelvűség hatókörének kiterjesztése a társadalmi integrációra és a jólétre, vagyis sikeres vállalkozások, beleértve a kkv-kat, versenyképes üzleti élet és kereskedelem, foglalkoztathatóság, integráció erősítése és a mindennapjaink és környezetünk jólléte és kikapcsolódása.

4. TÖBBNYELVŰSÉG A KULTÚRÁK KÖZÖTTI PÁRBESZÉD ÉS A TÁRSADALMI INTEGRÁCIÓ SZOLGÁLATÁBAN

Valamennyi Európában beszélt nemzeti, regionális, kisebbségi és migráns nyelv tovább színesíti közös kulturális hátterünket. Ezt a párbeszéd és a kölcsönös tisztelet jegyében meg kell osztani egymással. Az EU-nak vannak olyan területei, ahol a polgárok sikeresen ötvözik regionális vagy kisebbségi nyelvük ismeretét a nemzeti nyelv ismeretével, emellett idegen nyelveket is jól beszélnek. A többnyelvű emberek mintegy a különböző kultúrákat összetartó erőként értékes tőkét jelentenek.

4.1. Valamennyi nyelv érték

A jelenlegi megnövekedett mobilitás és migráció körülményei között a nemzeti nyelv(ek) ismerete elengedhetetlen a sikeres integráció és az aktív társadalmi szerepvállalás szempontjából. A nem anyanyelvi beszélők 1+2 kombinációjának tehát magában kellene foglalnia a befogadó ország nyelvét.

Társadalmainkban kihasználatlan nyelvi erőforrások is vannak: az otthonokban, a helyi vagy a szomszédos környezetben beszélt különböző anyanyelveket és idegen nyelveket jobban kell értékelni. Például a különböző anyanyelvű gyerekek – az EU-ból vagy harmadik országokból – azzal a kihívással állítják szembe az iskolákat, hogy a tanítási nyelvet második nyelvként kell tanítaniuk¹¹, ugyanakkor ezek a gyerekek motiválhatják osztálytársaikat a különböző nyelvek tanulására és más kultúrák megismerésére.

A közösségek közötti kapcsolatok szorosabbra fűzése érdekében a Bizottság többnyelvűséggel és interkulturális párbeszéddel foglalkozó tanácsadó csoportja¹² kidolgozta a „második anyanyelv” koncepcióját: e koncepciót hasznos lenne továbbgondolni¹³.

---

¹¹ COM(2008) 423 végleges, Zöld könyv. Migráció és mobilitás: kihívások és lehetőségek az EU oktatási rendszerei számára

¹² A kultúrák közötti párbeszéd 2008-as európai éve alkalmából a Bizottság létrehozta az Értelmisségi a kultúrák közötti párbeszédért csoportot Amin Maalouf elnökletével azért, hogy meghatározzák a többnyelvűség hozzáadott értékét. Jelentésüket lásd: http://ec.europa.eu/education/languages/archive/languages_en.html.

¹³ E nyelv "intenzív tanulása, a folyékony beszéd és írástudás elsajátítása mindenki életébe szervesen beépülne. (...) A nyelvtanulás együtt járna annak az országnak a megismerésével, ahol azt beszélik a nyelv és az azt beszélők irodalmának, kultúrájának, társadalmának és történelmének megismerésével."

4.2. A nyelvi korlátok leküzdése a helyi környezetben

A polgárság egyik alapvető vonása, hogy a helyi közösségben élő emberek igénybe vehetik a rendelkezésre álló szolgáltatásokat és hozzájárulhatnak közvetlen környezetük életéhez. A turisták, a külföldi munkavállalók vagy diákok és a bevándorlók a helyi közösségekbe gyakran korlátozott nyelvismerettel érkeznek. A szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a zökkenőmentes beilleszkedés megkönnyítése érdekében egyes közösségek a szükséges alapvető információkat több nyelven közzéteszik, és a több nyelvet beszélőkre bízják a kulturális közvetítő és tolmács szerepét. Elsősorban az európai nagyvárosi területek és turistaközpontok tettek szert nagy tapasztalatra a helyi nyelvet nem beszélő külföldiek igényei terén. A Bizottság nagy fontosságot tulajdonít ennek, és támogatja a helyes gyakorlatok terjesztését e téren¹⁴.

A szolgáltatások határokon átnyúló nyújtását és igénybevételét megkönnyítendő a nemzeti szinten a szolgáltatási irányelv¹⁵ keretében 2009 végére felállítandó egyablakos ügyintézési pontokat ösztönözni fogják arra, hogy a szükséges információkat különböző nyelveken bocsássák a más tagállamból érkező szolgáltatók, illetve a szolgáltatást igénybe venni kívánók rendelkezésére.

Különös fontosságra számot tartó terület a hiteles fordítás és tolmácsolás¹⁶. Az európai polgárok tagállamok közötti egyre növekvő szakmai és személyes mobilitása nyomán várhatóan egyre nagyobb kereslet lesz e szolgáltatásokra, miután nőni fog a bíróság munkanyelvét csak korlátozottan ismerő személyeket érintő ügyek száma.

---

¹⁴ A Régiók Bizottsága előzetesítő véleménye
http://coropinions.cor.europa.eu/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdr\educ-iv\dossiers\educ-iv-022\cdr6-2008_fin_ac.doc&language=HU

¹⁵ A belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123/EK irányelv (HL L 376., 2006.12.27., 36. o.)

¹⁶ COM(2008) 329, Úton az európai e-igazságügyi stratégia felé.

A Bizottság a vonatkozó uniós programokat és kezdeményezéseket¹⁷ fogja felhasználni ahhoz, hogy közelebb hozza a többnyelvűséget a polgárokhoz:

- *figyelemfelkeltő kampányok szervezése a nyelvi sokszínűség, a nyelvtanulás és a kultúrák közötti párbeszéd előnyeiről*
- *a polgárok nyelvi készségeinek figyelemmel kísérése a nyelvi mutatók és az Eurobarométer felmérései segítségével*
- *a tagállamokkal együtt a helyes gyakorlatok kölcsönös átadása, jogi tolmácsok és fordítók képzése, és különleges fordítási eszközök kifejlesztése a dokumentumokhoz való hozzáférés, és ezáltal az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés javítása érdekében.*

A tagállamokat felkéri arra, hogy

- *tegyenek erőfeszítéseket arra, hogy a szolgáltatási irányelv keretében létrejövő egyablakos ügyintézési pontok több nyelven működjenek, megkönnyítve határokon átnyúló szolgáltatásnyújtást.*
- *könnyítsék meg a nem anyanyelvi beszélők számára a befogadó ország nyelvét/nyelveit oktató tanfolyamokhoz való célzott hozzáférést*

5. TÖBBNYELVŰSÉG A JÓLÉTÉRT

A nyelvismeret versenyelőnyt jelenthet az uniós vállalkozások számára. A többnyelvű vállalatok tanúsítják, hogyan lehet a jólét eszközévé tenni és mindenki hasznára fordítani a nyelvi sokszínűséget, a nyelvekbe történő befektetést és az interkulturális készségeket. Több európai nyelv a világon széles körben beszélt nyelv, amely értékes üzleti kommunikációs eszköz lehet.

A többnyelvűséggel foglalkozó üzleti fórum¹⁸ ajánlásokat tett a versenyképesség és a foglalkoztathatóság fellendítésére a nyelvi sokszínűség jobb kezelése révén. . A fórum rámutatott: az olyan feltörekvő piacok, mint Brazília, Oroszország, India és Kína egyre fontosabbak az uniós vállalatok számára, és az ottani piacokon folyó versenyben való helytálláshoz megfelelő nyelvismeret szükséges. A kihívás tehát abban áll, hogy a többnyelvűséget szervesen be kell illeszteni a humántőke fejlesztésére irányuló valamennyi stratégia alapjaiba¹⁹.

¹⁷ A Bizottság többnyelvűséggel kapcsolatos fellépéseinek jegyzéke c. kísérő munkadokumentum áttekintést nyújt a többnyelvűséget támogató meglévő fellépésekről és programokról.

¹⁸ A nyelvismeret nagyban hozzájárul a vállalkozások sikerességéhez, 2008. július, http://ec.europa.eu/education/languages/news/news1669_en.htm

¹⁹ Ld. COM (2008) 394, „Gondolkozz előbb kicsiben!” Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag: „Small Business Act”.

5.1. Nyelvek és versenyképesség

A nyelvi ismeretek az üzleti életben tapasztalt hiányának az EU gazdaságára gyakorolt hatását vizsgáló bizottsági tanulmány²⁰ becslése szerint az exporttal foglalkozó uniós kkv-k 11%-a nyelvi akadályok miatt esik el üzleti lehetőségektől. Noha globális üzleti nyelvként az angol vezető szerepet tölt be, az uniós vállalkozások más idegen nyelvek ismerete által tesznek szert versenyelőnyre, és hódítanak meg új piacokat. A jobb nyelvtudás nem csak az értékesítés és a marketing terén, hanem minden tevékenység során előnyt jelent. Valamennyi vállalat különböző kategóriákba tartozó szolgáltatókkal és beszállítókkal áll kapcsolatban. Sokszor azonban a vállalkozások – és különösen a kkv-k – nem rendelkeznek a nyelvtudás üzleti tervükbe való beemeléséhez szükséges know-how-val és erőforrásokkal.

A multikulturális munkaerőnek vállalata nyelvén megfelelő képzésre van szüksége, de a vállalatoknak ennél tovább kell menniük, és meg kell találniuk a multikulturális munkaerejük birtokában lévő – ám gyakran rejtett – nyelvi erőforrások kreatív felhasználásának módját is.

Mint azt a fórum leszögezte, a vállalkozások és üzleti társulások számára hasznos volna a különböző feladatkörök számára szükséges nyelvi készségek fejlesztését szolgáló stratégiák kidolgozása. Az ilyen nyelvi irányítási stratégiák pozitívan hatnának a "nyelvi iparágra" is, amely fordítást, tolmácsolást és többnyelvű technológiát szolgáltat. Érdekükben állna az is, hogy nyelvi képzésbe fektessenek be, és a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal karöltve olyan partnerségeket hozzanak létre a köz- és a magánszféra között, amelyek segítséget nyújtanak az üzleti közösségnek, elsősorban a kkv-knak; hogy nyelvtanfolyamokat finanszírozzanak és a nyelvi stratégiák fejlesztését szolgáló más módszereket is kidolgozzanak.

5.2. Nyelvtudás és foglalkoztathatóság

Nyelvi és interkulturális készségek birtokában több esélyünk van jobb munkát találni. A több idegen nyelv ismerete versenyelőnyt jelent: a vállalatok az EU-ban és azon kívül folytatott üzleti tevékenységükhöz egyre inkább több nyelvet ismerő munkatársakat keresnek. A több nyelvet beszélők az állásajánlatok szélesebb skálájából válogathatnak, akár külföldön is: a külföldi munkavállalás legfőbb akadálya jelentések szerint a nyelvtudás hiánya²¹. Empirikus bizonyítékok mutatják, hogy a több idegen nyelv ismerete erősíti a kreativitást és az innovációt: a többnyelvű emberek tudatában vannak, hogy a problémákat többféleképpen is meg lehet oldani a különböző nyelvi és kulturális kontextusoknak megfelelően, és e képességüket új megoldások megtalálására tudják felhasználni.

A többek között az egész életen át tartó tanulás és a Fiatalok lendületben programok által támogatott mobilitási rendszereket széles körben hozzáférhetővé kell tenni az uniós polgárok számára²². A külföldön való tanulás vagy munkavállalás az idegen nyelvek elsajátításának és a más kultúrákkal való kapcsolatteremtésnek az egyik leghatékonyabb módja. Az Erasmus-diákok külföldi tartózkodásuk legnagyobb előnyeként nyelvi készségeik fejlődését nevezték

---

²⁰ CILT (National Centre for Languages – Nemzetközi Nyelvközpont), *Effects on the European Economy of Shortages of Foreign Language Skills in Enterprise, 2007*, http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html.

²¹ COM(2007) 773 végleges, Mobilitás – eszköz a több és jobb munkahely érdekében: Az európai foglalkoztatási mobilitási cselekvési terv (2007–2010).

²² *Making learning mobility an opportunity for all (A tanulási mobilitás lehetőségének mindenki számára történő biztosítása), 2008. július* http://ec.europa.eu/education/doc/2008/mobilityreport_en.pdf

meg. Az oktatási és képzési tanmenetnek a más országok iskoláival való lehető legtöbb cserekapcsolatot, partnerséget és e-testvérkapcsolatot kell magában foglalnia.

A Bizottság:

- elő fogja mozdítani a diákok, a szakképzésben részt vevő tanulók, a munkavállalók és a kezdő vállalkozók mobilitását
- terjeszti a nyelvi készségek, a kreativitás és az innováció közötti kapcsolatot kutató, folyamatban lévő tanulmány eredményeit
- olyan állandó fórumot fog létrehozni, ahol a vállalkozások megoszthatják egymással bevált módszereiket, és összegyűjti a fontos információkat az üzleti közösségtől, a kereskedelmi szervezetektől, a kereskedelmi kamaráktól, a kereskedelem-támogató szervezetektől, az iskoláktól és az oktatásügyi hatóságoktól.

A tagállamokat felkéri arra, hogy

- ismerjék el és fejlesszék tovább a formális oktatási rendszeren kívül szerzett nyelvi készségeket
- serkentsék arra az értékesítés-ösztönző szervezeteket, hogy alakítsanak ki specifikus programokat, elsősorban a kkv-k számára, amelyek nyelvi képzést foglalnak magukban
- egészítsék ki a EU mobilitási rendszereit nemzeti és helyi szintű specifikus támogatással

6. EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS

Eddig főleg az általános oktatásban részt vevő diákok részesültek az "anyanyelv+2 nyelv" célkitűzés felé haladás előnyeiből, miközben a szakképzésben részt vevőknek igen korlátozott, vagy semmilyen nyelvi szolgáltatás nem állt rendelkezésére. Mivel ma kevesebb fiatal vesz részt oktatásban, és mivel valamennyi polgár elérése a cél, fokozott figyelmet kell fordítani a felnőttek kompetenciáinak egész életükön át tartó frissítésére.+ Ugyanakkor a nyelvek szélesebb körét kellene elérhetővé tenni, hogy az emberek olyan nyelveket tanulhassanak, amelyek iránt jobban érdeklődnek.

6.1. Több lehetőség több nyelv tanulására

Két korábbi bizottsági közlemény²³ stratégiai célokat és prioritásokat tűzött ki a nyelvek széles körének hatékony, fiatal korban kezdődő tanítása terén. Ezek továbbra is érvényben vannak és követendők. Noha 1999 és 2005 között a legtöbb tagállam általános és középfokú oktatásában bővült a nyelvtanulási lehetőségek köre, ez leginkább az angol nyelvre vonatkozott²⁴. A tagállamok majdnem felében a tanulóknak továbbra sincs lehetőségük két idegen nyelvet tanulni az iskolaköteleesség ideje alatt²⁵, a szakképzésben részt vevők helyzete

²³ COM(2003) 449, A nyelvtanulás és a nyelvi sokszínűség ösztönzése: cselekvési terv 2004–2006; COM(2005) 596, Új keretstratégia a többnyelvűség ösztönzésére. Ld. még a cselekvési terv végrehajtásáról szóló jelentést, COM(2007)554.

²⁴ M. Strubell et al., *The diversity of language teaching in the European Union (A nyelvtanítás sokszínűsége az európai Unióban)*, 2007 (Jelentés az Európai Bizottság Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóságának) http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html

²⁵ Eurydice, Key Data on Teaching Languages at School in Europe (Az európai iskolai nyelvtanítás legfontosabb adatai), 2005-ös kiadás, <http://www.eurydice.org/portal/page/portal/Eurydice/showPresentation?pubid=049EN>

pedig még rosszabb²⁶. A nyelveket gyakran tekintik "nehéz tantárgynak", valamint fontos kudarc tényezőnek az iskolában. Erőfeszítést kell tenni a tanulók motiválására és a tanítási módszerek igényeikhez történő igazítására. A passzív nyelvtudás értékét jobban ki kell aknázni, és meg kell erősíteni a megértést és alapkommunikációt lehetővé tevő megfelelő nyelvtanulási módszereket a különböző nyelvek esetében.

A szakképzésben részt vevő tanulóknak gyakorlatorientált, az adott szakmára szabott és jövőbeli foglalkozásuknak megfelelő nyelvoktatást kellene biztosítani. Az egyetemi hallgatókat szakjuktól függetlenül erős nyelvi készségekkel kellene felruházni.

A felnőttek között több a csak egyetlen nyelvet beszélő, különösen ha viszonylag alacsonyan képzettek és alacsony beosztásban dolgoznak. A nyelvtanulás elmulasztásának fő okaként gyakorta az idő és a motiváció hiányát nevezik meg, illetve a rugalmasabb nyelvoktatás iránti igényt. Ezért külön kihívás a felnőtteknek szóló nyelvi szolgáltatások megerősítése²⁷. A formális oktatáson kívüli nyelvtanulásnak jobban kellene élnie a média, az új technológiák, a kulturális és a szabadidős tevékenységek nyújtotta lehetőségekkel.

További erőfeszítésekre van szükség a tanított nyelvek számának bővítéséhez, különösen a második idegen nyelv megválasztása kapcsán, szem előtt tartva a helyi körülményeket (határ menti régiók, különböző nyelveket beszélő közösségek jelenléte stb.). A nyelvi kínálat bővítéséből eredő szervezeti kihívásoknak a következők segítségével lehet megfelelni: új technológiák alkalmazása (internetes távoktatás, videokonferencia az osztályteremben és virtuális cserekapcsolatok), valamint az iskolák és oktatási szolgáltatók közötti hálózatépítés, a helyi érdekelt felekkel való partnerségek és a külföldi intézményekkel való testvérkapcsolatok.

6.2. Hatékony nyelvoktatás

A Bizottság nemrégiben fogadott el egy közleményt az iskolák közötti európai együttműködésről²⁸, és üdvözli, hogy az interkulturális kompetenciákról²⁹ és a többnyelvűségről³⁰ szóló tanácsi következtetésekből elismerik a tanárok kulcsszerepét a nyelvi és interkulturális készségek erősítésében. A tanárok külföldi tartózkodását alapvetőnek tekintik az általuk tanított nyelv gördülékeny használata és interkulturális készségeik csiszolása szempontjából³¹. A tanári mobilitás jelenleg igen elenyésző, az alábbi okok miatt: a tanári szakmához való hozzáférés nehézségei külföldön, a karrierösztönzők, vagy éppen -szankciók hiánya és végül, de nem utolsósorban a két- és többoldalú cserekapcsolatok

---

²⁶ Cedefop Thematic Overviews,
http://www.trainingvillage.gr/etv/Information_resources/NationalVet/Thematic/.

²⁷ Az egész életen át tartó tanulási program és az Európai Szociális Alap innovatív projekteket finanszíroz e területen.

²⁸ COM(2008) 425, A XXI. századi kompetenciák fejlesztése: Az iskolákról szóló európai együttműködés menetrendje”

²⁹ http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0521_EYC1.pdf

³⁰ http://www.eu2008.si/en/News_and_Documents/Council_Conclusions/May/0521_EYC-MULTILIN.pdf.

³¹ P. Franklin et al., *Languages and Cultures in Europe (Nyelvek és kultúrák Európában, LACE)*
http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html.

rugalmatlan rendszerei, amelyek együttesen a tanárok többségét eltántorítják a jelentkezéstől³².

Az elmúlt öt év tendenciájának megfelelően előreléptek a nyelvtanulás általános iskolai bevezetése terén, továbbá teret nyert a tartalmat és nyelvet integráló tanulás, elsősorban a középfokú oktatásban. Sok helyen a nyelvet nem nyelvszakosok oktatják, akik az általuk tanított nyelvet nem mindig beszélik folyékonyan, és megfelelő nyelvvoktatás-módszertani képzésre szorulnának.

a közelmúltban a nyelvi képzés két másik jellemzője keltett figyelmet. A nemzeti nyelvet oktató tanárok egyre több különböző anyanyelvű diákkal találkoznak az iskolapadban, ezért képzésre lenne szükségük, ahol megtanulhatják, hogyan oktassák anyanyelvüket második, vagy idegen nyelvként. A ritka nyelvek esetében tanárhány áll fent, az iskolákban sokszor képzetlen munkaerő tanít. Az ő támogatásuk és tanítási készségeik fejlesztése érdekében fel kell lépni.

A Bizottság:

- *EU programok segítségével támogatja egyre több nyelv oktatását az egész életen át tartó tanulás, a tanári és hallgatói mobilitás, a nyelvtanárképzés, az iskolai partnerségek és a különböző célcsoportokhoz igazított innovatív módszerek kutatása és fejlesztése révén*
- *összeállít és a tagállamok rendelkezésére bocsát egy jegyzéket a nyelvtanulás és -oktatás helyes gyakorlatáról a többnyelvűség kontextusában.*

A tagállamokat felkéri arra, hogy

- *biztosítsanak mindenki számára valódi lehetőséget a nemzeti nyelv és két másik nyelv elsajátítására*
- *tegyenek több nyelvet hozzáférhetővé a tanulók számára, hogy az egyéni érdeklődés alapján lehessen választani, és a tanulható nyelvek köre feleljen meg a helyi igényeknek*
- *javítsák valamennyi tanár és más a nyelvvoktatásban érintett szakemberek képzését*
- *fokozzák a nyelvtanárok mobilitását nyelvi és interkulturális készségeik fejlesztése érdekében*

7. MÉDIA, ÚJ TECHNOLÓGIÁK ÉS FORDÍTÁS

A nyelvek és más kommunikációs eszközök használata fontos része a jelen globalizálódó Európájában szükséges "képességkészletnek". Mindenkinek meg kell, hogy legyen a lehetősége a kibővített EU-ban is a hatékony kommunikációra. Ez nem csak azokra vonatkozik, akik eleve többnyelvűek, hanem azokra is, akik egynyelvűek, vagy nyelvileg alacsonyabban képzetek.

³² Williams, Strubell et al., *Detecting and Removing Obstacles to the Mobility of Foreign Language Teachers (A nyelvtanárok mobilitása útjában álló akadályok beazonosítása és felszámolása)*, 2006, http://ec.europa.eu/education/policies/lang/key/studies_en.html.

A média, az új technológiák és a humán-, illetve gépi fordítási szolgáltatások az Unióban létező nyelvek és kultúrák egyre szélesebb palettáját hozhatják közelebb a polgárokhoz, eszközt kínálva a nyelvi korlátok felszámolásához. Fontos szerepet játszhatnak e korlátok csökkentésében is és abban, hogy a polgárok, vállalkozások és nemzeti közigazgatások kihasználhassák az egységes piac és a globális gazdaság lehetőségeit. Elsősorban a kutatás-fejlesztési keretprogram és a médiaprogram támogat ilyen erőfeszítéseket. A médiának társadalmunk komplexebb képét tükrözve, számos különböző hangot megszólaltatva hatalmas lehetősége van az interkulturális párbeszéd előmozdítására. A média tehát az „edutainment” és a feliratozott filmek révén az informális nyelvtanulás kiváló forrása is lehet³³.

A globalizálódó online gazdaság és a minden elképzelhető nyelven folyton bővülő információhalmaz kontextusában fontos, hogy a polgárok a nemzeti és a nyelvi korlátokat legyőzve hozzáférjenek az információkhoz és a szolgáltatásokhoz és használni tudják azokat az internet és a mobil készülékek segítségével. Az információs és kommunikációs technológiáknak (IKT) nyelvtudatosnak kell lenniük, a tartalom több nyelven történő létrehozását támogatva. Ezt az átfogó célt támogatja az i2010 – az információs társadalom szakpolitikai kerete –, melynek egyik célkitűzése az egységes európai információs tér létrehozása az IKT-alapú szolgáltatásokhoz való folytonos hozzáféréssel és a gazdag, többnyelvű tartalom fejlesztése feltételeinek javításával.

A polgárokkal való párbeszéd interaktív folyamat. E téren az uniós intézmények olyan technológiákat alkalmaznak, amelyek számos nyelvre történő tolmácsolást tesznek lehetővé, emellett a távolsági kommunikációt is a szélesebb nagyközönséggel. A piacon hozzáférhető eszközök elsősorban a videokonferencia, az internetes chatprogramok és a konferenciák és események online közvetítése (web streaming). Az ilyen technológiák további fejlesztésébe való beruházást és alkalmazásukat ösztönözni kell.

A humán és gépi fordítás a többnyelvűségi politika fontos része. Mindkettő megkönnyíti a nemzeti hatóságok közötti információcserét és a határokon átnyúló közigazgatási együttműködést. A belső piaci információs rendszert (Internal Market Information System, IMI)³⁴ például azért fejlesztették ki, hogy a tagállamok információt cserélhessenek valamennyi hivatalos uniós nyelven; a rendszer támogatja a több uniós jogszabályban előírt adminisztratív együttműködési kötelezettségek teljesítését³⁵. A gépi fordítást arra is használják, hogy jobb átláthatóságot biztosítsanak a közbeszerzési lehetőségek, illetve az Európai Szabadalmi Hivatal eljárásai esetében.

Végül természetesen a humán fordítás is a más kultúrákhoz való hozzáférés eszköze. Mint Umberto Eco mondta, "Európa nyelve a fordítás". Európa kulturális örökségébe beletartoznak az eredetileg különböző nyelveken írt, ám a szépirodalmi fordítás régi hagyományának köszönhetően mindenki előtt jól ismert mesterművek; e hagyományt kellene erősíteni azért, hogy a más – különösen a ritkán használt – nyelveken íródott műveket szélesebb közönség számára tegyék hozzáférhetővé. A Bizottság megvizsgálja, hogyan lehet optimalizálni a

---

³³ *Study on the needs and practice of the European audiovisual industry in respect of dubbing and subtitling (Tanulmány az európai audiovizuális iparág szinkron- és feliratozási igényeiről és gyakorlatáról)*,
http://ec.europa.eu/information_society/media/overview/evaluation/studies/index_en.htm.

³⁴ http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index_en.html

³⁵ Például a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 255., 2005.9.30., 22. o. vagy a belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, HL L 376., 2006.12.27., 36. o.

fordítást támogató kezdeményezések és programok³⁶ közötti szinergiákat annak érdekében, hogy könnyebben hozzáférhessünk közös kulturális örökségünkhöz, és azért, hogy támogassa az európai közszféra kialakulását.

A Bizottság:

- *támogatja a feliratozást és az európai médiaprodukciónak terjesztését*
- *támogatja a nyelvi és kommunikációs technológiák fejlesztését és terjesztését szolgáló projekteket*
- *konferenciát szervez a fordításnak a nyitottság, a megértés és a kultúrák közötti párbeszéd terén betöltött szerepéről*
- *a tagállamokkal közösen az IMI hatókörét több szabályozott szakmára terjeszti ki, és támogatja a szolgáltatási irányelv adminisztratív együttműködésre vonatkozó előírásainak teljesítését*

A tagállamokat felkéri arra, hogy

- *az érdekelt felekkel közösen munkálkodjanak a többnyelvűség előmozdításán a média segítségével – például a filmfeliratozás támogatásával – és a kulturális termékek Európán belüli terjesztésén*
- *ösztönözzék a többnyelvűséget támogató új technológiák további fejlesztését és alkalmazását*

8. A TÖBBNYELVŰSÉG KÜLSŐ DIMENZIÓJA

Az EU külkapcsolatai keretében egyre elismertebb a többnyelvűség hozzájárulása a kultúrák közötti párbeszédhez³⁷. A nyelvi sokszínűség nem kizárólag az EU-ra jellemző, és a sokféleség tiszteletben tartásával és a nyelvi készségek fejlesztésével kapcsolatos tapasztalataink jó tökéül szolgálhatnak más országokkal fenntartott kapcsolatainkban. E tekintetben az Európai Parlament arra a tényre hívta fel a figyelmet, hogy egyes uniós nyelveket – az "európai világnyelveket"³⁸ – különböző földrészek számos országában beszélik az EU-n kívül is; e nyelvek tehát fontos kapcsolatot jelentenek a világ különböző régióinak népei és nemzetei között. A külső dimenzió központi célja, hogy teljes mértékben valóra váltsa a harmadik országokban is beszélt uniós nyelvekben rejlő lehetőségeket, a tapasztalatcsere, a helyes gyakorlat átadása és az érdekelt felek közös csoportjai révén előmozdítsa az uniós

³⁶ Amilyen például a Kultúra program.

³⁷ A kulturális miniszterek harmadik euromediterrán konferenciájának következtetései, Athén, 2008. május 29-30. A konferencia elnökségi nyilatkozata: New Paradigms, New Models — Culture in the EU External Relations (Új paradigmák, új modellek – kultúra az EU külkapcsolataiban, Ljubljana, május 13-14.

http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika/kulturno_sodelovanje/nove_paradigme_novi_modeli_kultura_v_zunanjih_odnosih_eu/.

³⁸ Az Európai Parlament elismerte "az európai világnyelvek stratégiai fontosságát, mint a kommunikáció, a szolidaritás, az együttműködés és a gazdasági befektetések eszközt" és éppen ezért azt javasolta, hogy legyen ez "a többnyelvűség európai politikájának fő irányvonala" – Az Európai Parlament állásfoglalása a többnyelvűség ösztönzésére vonatkozó új keretstratégiáról (2006/2083(INI))

nyelvek külföldi oktatását és tanulását, illetve az EU-n kívüli nyelvek Unió-beli tanítását. Az EU-n kívüli országokkal közösen megfogalmazott együttes nyilatkozatok keretében már tettek lépéseket ebbe az irányba.

A Bizottság:

- *partnerségeket alakít ki és megerősíti a többnyelvűséggel kapcsolatos együttműködést az EU-n kívüli országokkal, tekintettel az európai világnyelvek kínálta lehetőségekre*
- *előmozdítja valamennyi uniós nyelv külföldi oktatását és tanulását*

A tagállamokat felkéri arra, hogy

- *erősítsék tovább a megfelelő intézetek közötti hálózatépítést és együttműködést az uniós nyelvek jobb külföldi terjesztése érdekében*

9. VÉGREHAJTÁS

A többnyelvűségi politika helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten számos szereplőt érint. A Bizottság öt pillérré alapozott strukturált párbeszédet fog folytatni:

- (1) a nyitott koordinációs módszer segítségével az Oktatás és képzés 2010 folyamat keretében együttműködik a tagállamokkal azzal a céllal, hogy megerősítse a többnyelvűséget a 2010 utánra szóló új együttműködési stratégiai keretprogramban. Ennek érdekében kiterjeszti a nyelvekkel foglalkozó munkacsoport megbízatását a többnyelvűség valamennyi aspektusára.
- (2) Létrehoz egy fórumot, ahol a média, a kulturális szervezetek és más civil társadalmi érdekeltek megvitathatják tapasztalataikat és helyes gyakorlataikat a kultúrák közötti párbeszédet szolgáló többnyelvűség vonatkozásában.
- (3) Az üzleti fórumra építve a Bizottság állandó keretet fog biztosítani a megfelelő partnerekkel való együttműködésre.
- (4) Összegyűjti és terjeszti a helyes gyakorlatot és módszeresen előmozdítja az utóbbi három fórum közötti szinergiákat. A Bizottság rendszeresen felülvizsgálja az elért előrehaladást, például úgy, hogy két évente EU-szintű nyelvi konferenciát tart.
- (5) A többnyelvűséget szervesen beilleszti a vonatkozó uniós politikákba, és meghozza fentiekben felsorolt intézkedéseket.

10. KÖVETKEZTETÉSEK

A Bizottság felkéri a tagállamokat és az uniós intézményeket arra, hogy támogassák az e közleményben bemutatott, többnyelvűsége irányuló horizontális politikai keretet és azt a legmegfelelőbb szinten hajtsák végre.

A Bizottság a tagállamokkal partnerségben 2012-ben átfogó felülvizsgálatot készít.